

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΜΑΡΑΣΛΗΣ

ἐν τῇ ἱστορίᾳ
ἐκδόθηκεν 28 1897.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΜΑΡΑΣΛΗΣ

διαπρεπέστατος τῶν ἐν Ρωσσίᾳ ὁμογενῶν Γρηγόριος Γ. Μαρασλῆς κατάγεται μὲν ἐκ Θράκης τῆς χώρας ἰκρινῆς, ἧτις ἦτο κατὰ τὸν Ὅμηρον τὸ προσφιλὲς τοῦ Ἄρεως ἐνδιαίτημα, ἐγεννήθη δὲ κατὰ τὸ 1831 ἐν Ὁδησσῷ ἐξ ἀγαθῶν καὶ εὐγενῶν γονέων, οἵτινες πρῶτον ἐν τῷ βίῳ μάθημα ἐθέλοντο καὶ ἐμπνεύσωσιν εἰς τὸν υἱὸν τῆς φύσεως διὰ πολλῶν ἀρετῶν πεπρωτισμένον υἱὸν γενναῖα καὶ ἐλληνοπρεπῆ φρονήματα. Ἐχὼν λοιπὸν ὁ Γ. Μαρασλῆς ὡς ἐφόδιον ἐν τῷ βίῳ ἐπιμεμελημένην οἰκογενειακὴν ἀνατροφὴν καὶ τυχὼν ὑγιοῦς ἐκπαιδεύσεως ἐν τῷ ἄλλοτε ἀκμάζοντι ἐν Ὁδησσῷ Λυκείῳ Ρισελιέ, εὐθὺς ὡς ἀπεδύθη εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς κοινωνίας καὶ πολιτείας κατέδειξε τὴν γνησίαν αὐτοῦ καταγωγὴν γενόμενος ἀληθῆς Ἄρης, ἐὰν μὴ ἐν τῷ πολέμῳ, ἀλλὰ βεβαίως ἐν τῷ πεδίῳ τῶν ἀγαθοεργιῶν. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἀνωτέρων αὐτοῦ σπουδῶν ἐν ἔτει 1850 ὁ ἐν πᾶσι διαπρέπων καὶ πρὸς δράσιν ὀργῶν εὐσταλὴς νεανίας διωρίσθη εἰς διαφόρους δημοσίας θέσεις καὶ ἐν πάσαις ἀναδεικνυόμενος ὠνομάσθη ταχέως μυστικὸς αὐτοκρατορικὸς σύμβουλος. Ἐν ἔτει δὲ 1878 παρασχὼν ἥδη τρανὰ δείγματα τῆς μετ' ἀκαμάτου ζήλου καὶ περινοίας

δραστηριότητος αὐτοῦ ἐξελέχθη ὁμοθυμαδὸν δήμαρχος Ὁδησσοῦ. Περιβέβλημένος τὸ λαμπρὸν τοῦτο καὶ ὑψηλὸν ἀξίωμα ὁ εὐπρεπὴς ὁμογενὴς παρέστη κατὰ τὴν ἱεράν στέψιν τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ' ἐν Μόσχᾳ ἐν ἔτει 1883 ὅτε διὰ τὸν ἐνθερμον αὐτοῦ ζῆλον καὶ τὰς αὐτοπροαιρέτους ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ θυσίας ἡξιώθη τῆς τε αὐτοκρατορικῆς εὐμενείας καὶ τῶν εὐλογιῶν τῆς ἱερᾶς συνόδου. Ὡς δημόσιος λειτουργὸς ὁ φιλότιμος καὶ φιλόκαλος ἀνὴρ ἀνέπτυξε θαυσιλῶς πάντα τὰ ἐν τῇ εὐγενεῖ αὐτοῦ καρδίᾳ ἐγκεκρυμμένα σπέρματα τῆς ἀγαθοεργίας. Ἐκλεχθεὶς δήμαρχος Ὁδησσοῦ καθ' ὃν χρόνον τὰ οἰκονομικὰ τῆς πόλεως ἕνεκα τοῦ ἀνατολικοῦ πολέμου καὶ τῆς ἐπὶ τρία ἔτη κατὰ συνέχειαν ἐλλειποῦς εἰσοδείας τῆς χώρας εὕρισκοντο ἐν ἐλεεινοτάτῃ καταστάσει οὐδόλως ἐκ τούτων ἐπιτήθη. Ἐξ ἐναντίας δὲ ἀγαλλόμενος ἐνδομύχως ὅτι εὐρὺ σταθμὸν ἐνεργείας ἐνώπιον αὐτοῦ ἠνεῳχθη καὶ ἀνευδότως ὁ ἀκάμας ἀνὴρ ἐργαζόμενος κατῴρθωσεν ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν οὐ μόνον τὰ οἰκονομικὰ τῆς πόλεως ἐπαισθητῶς νὰ βελτιώσῃ, ἀλλὰ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν ὅλως νέαν ὄψιν καὶ διὰ τῶν διαφορῶν καὶ πολυειδεῖς ἀνάγκας ἐκπληρούντων δημοσίων ἰδρυμάτων νὰ καταστήσῃ αὐτὴν διαπρεπῆ μὲν ἐν Ρωσίᾳ, ἐφάμιλλον δὲ πρὸς πολλὰς εὐρωπαϊκὰς πρωτεύουσας. Τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἐσχεῖ ἐνεργοῦ δημάρχου ἡ Ὁδησσὸς εὐτύχησε ν' ἀποκτήσῃ ἐν διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν πάντα τὰ στοιχεῖα πεπολιτισμένης καὶ εὐνομουμένης πόλεως, ἥτοι τροχιοδρόμους, ἡλεκτρικὸν σταθμὸν, δημοτικὸν θέατρον ἀμιλλώμενον πρὸς τὰ πρῶτα ἐν Ἑσπερίᾳ, νέον σύστημα ὑδραγωγείων, ἀγορὰν ζώων, μηχανικὰ πλυντήρια, αἰθούσας ἀπολυμάνσεως, δημόσια λουτρά καὶ λαμπρά ὑδροθεραπευτήρια, νοσοκομεῖα καὶ ψυχικτρεῖα, δύο νέα ἀνώτερα παρθεναγωγεῖα, πολλὰ νέα δημοτικὰ σχολεῖα, δύο ἀπεράν-

208 τους αἰθούσας δημοσίων ἀναγνωσμάτων πρὸς ὠφέλειαν τοῦ λαοῦ, στατιστικὸν γραφεῖον, μικροσκοπικὸν καὶ βακτηριο-λογικὸν σταθμόν, παλαιστραν πρὸς χρῆσιν τῆς μαθητευούσης νεολαίας, παιδικὸν κήπον κ.τ.λ. πάντα ὅηλα δὴ τὰ τεχνικά, ἐξωραϊστικά ἐξυγιαντικά καὶ ἐκπαιδευτικά ἰδρύματα, ἐφ' οἷς νῦν ὡς καλλίμορφος κόρη σεμνύνεται ἡ Ὀδησσὸς καὶ δικαίως νέα Πάλμυρα ἐπονομάζεται.

Ἄλλ' ὁ μεγάλθυμος δῆμαρχος δὲν περιωρίσθη εἰς τὴν αὐξήσιν καὶ ἐπωφελῆ χρῆσιν τῶν δημοσίων προσόδων ἀλλὰ καὶ τοῦ ἰδίου πλούτου οὐδόλως ἐφείσατο πρὸς ὡς οἶόν τε τελειότεραν ἐκπλήρῳσιν τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτῷ καθηκόντων. Ἡ λαϊκὴ βιβλιοθήκη, τὸ λαϊκὸν ἀναγνωστήριον, τὸ δημοτικὸν σχολεῖον, τὸ νυκτερινὸν αὐλὸν, τὰ εὐθηνὰ καὶ παιδικὰ ἐστιατόρια, ἡ κηπουρικὴ σχολή, τὸ γηροκομεῖον, αἱ ἐκκλησίαι πάντα ταῦτα καὶ πολλὰ ἄλλα ἀνεγερθέντα ἰδίᾳ δαπάνῃ ἀνομολογοῦσι καὶ διατρανοῦσι τὴν γενναιοδωρίαν καὶ ἐλευθεριότητα τοῦ τοῖς πάσῃ προσοικεῖς δημάρχου, χρησιμεύοντα ἐν ταύτῃ καὶ ὡς μάρτυριον τῆς ἄκρας καλαισθησίας καὶ φιλοκαλίας αὐτοῦ. Οὐδὲν δὲ θαῦμα, ὅτι ὁ εὐγενέστατος δῆμαρχος Ὀδησσοῦ ἀφιερῶσας ἑαυτὸν ἐπὶ ὁλόκληρον δεκαεπταετίαν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν κοινῶν συμφερόντων ἐπεσπάσατο ἀμέριστον τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην τῶν τε ἀντιπροσώπων τοῦ δήμου καὶ τοῦ πλήθους· οὐδὲν θαῦμα, ὅτι τὸ ὄνομα τοιοῦτου ἀνεκτιμήτου δημάρχου ἐγένετο τὸ σύμβολον παντὸς καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ καὶ ὠφελίμου καὶ στενῶς συνεδέθη μετὰ τῆς ἱστορίας τῆς πόλεως. Εὐτυχεῖ βεβαίως ἡ πόλις ἐκείνη, ἥτις ἔχει τοιαύτην κεφαλὴν ἐπὶ κεφαλῇς τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῆς· εὐημερεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκεῖνος, ὅστις ποδηγετεῖται ὑπὸ τοιοῦτου ἄρχοντος οὔτε κόπου, οὔτε χρημάτων φειδομένου ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ.

διότι οὐδεὶς ποτε τῶν δεομένων ἔκρουσε τὴν θύραν τῆς οἰκίας τοῦ δημάρχου καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς κενὰς ἔχων τὰς χεῖρας· δυσχερὲς δ' ἀποβαίνει νὰ εὕρῃ τις ἐν Ὁδησσῷ κοινωφελὲς ἔργον, οὐ νὰ μὴ συμμετέχῃ κατὰ ἓνα ἢ κατ' ἄλλον τρόπον ὁ συμπαθέστατος Μαρασλῆς· ἐκεῖ ὅπου δὲν ἐπήρκουν τὰ κοινὰ χρήματα προσέφερε προθύμως ἐξ ἰδίων πρὸ οὐδενὸς κωλύματος ἀποχωρῶν.

Δὲς μέχρι τοῦδε ἐξεδηλώθησαν τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ τῶν τε προϋχόντων τῆς πόλεως καὶ τοῦ πλήθους πρὸς τὸν σεβαστὸν δήμαρχον, ἦτοι κατὰ τὴν δεκαετηρίδα καὶ μάλιστα κατὰ τὴν δεκαπενταετηρίδα τῆς δημοarchίας αὐτοῦ ἐν ἔτει 1893. Ἐπρεπε νὰ ἦναί τις αὐτόπτης μάρτυς τῆς ἐπὶ τῷ ἱωβιλαίῳ τοῦ δημάρχου πανηγυριζούσης πόλεως, ἵνα κατανοήσῃ ὅποσον οὗτος τιμᾶται καὶ ἀγαπᾶται ὑπὸ πάντων ἄνευ διακρίσεως θρησκευματος, κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς θέσεως.

Τῇ 20 Σεπτεμβρίου 1893 ἔτους ἀπὸ πρωΐας ἤρξαντο νὰ προσέρχωνται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δημάρχου ἐπιτροπαὶ τῶν διαφόρων εὐεργετικῶν ἰδρυμάτων, ἅτινα θφείλουσι τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν εἰς τὴν γενναιοδωρίαν αὐτοῦ, καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν διοικητικῶν, οἰκονομικῶν, δικαστικῶν, ἐκπαιδευτικῶν κ. τ. λ. ἀρχῶν, ὅπως διὰ ζώσης φωνῆς συγχαρῶσι τῷ ἐορτάζοντι καὶ ἐκφράσωσι τὰς διαπύρους εὐχὰς ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ μακροβιότητος τοῦ τοῖς πᾶσιν ἀγαπητοῦ δημάρχου. Τότε ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ δήμου προσήνεγγον αὐτῷ εἰκόνα τοῦ ἀγίου Γρηγορίου ὡς δεῖγμα τῆς ἀδελφικῆς ἐν Χριστῷ μέχρι τάφου ἀγάπης καὶ ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἐν πλήρει συνεδριάσει ἀπεφασίσθη παμψηφεί νὰ κηρυχθῇ ὁ εὐγενέστατος δήμαρχος ἔντιμος πολίτης Ὁδησσοῦ καὶ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ νὰ ὀρισθῶσι διαγωνίσματα τινα πρὸς ὑπο-

τροφίαν κατὰ τὴν ἑκατονταετιρίδα τῆς πόλεως ἐν ἔτει 1894 ἀπὸ τῆς ιδρύσεως αὐτῆς.

Ἡ πληθὺς τῶν συγχαρητηρίων δώρων καὶ προσφωνήσεων, τῶν τηλεγραφημάτων καὶ ἐπιστολῶν πολλαχόθεν τοῦ κράτους ἀπευθυνθέντων κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην διετράνωσαν τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὸν ἐρίτιμον δῆμαρχον Ὀδητσοῦ καὶ ἡμέτερον μεγαλάνυμον συμπολίτην Κ. Γρ. Μαρασλῆν ἀπάσης τῆς ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετηθείσης πόλεως.

Καὶ τοιοῦτος μὲν ἀνεδείχθη ὁ Γ. Μαρασλῆς ὡς δῆμαρχος κρινόμενος. Ἀλλὰ καὶ ὡς Ἕλληνα ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐνταῦθα ἑλληνικὴν παροικίαν εἶναι πλείστων ἐγνωμιῶν ἄξιος ὁ μεγάλθυμος ἀνὴρ.

Ἐν πρώτοις μὲν καταρτίσας ὡς ἐκ τῶν μέσων, ἅτινα κέκτηται, ἢ ἀναγνωρίσας ἄνευ δυσχερειῶν αὐτοκρατορικῶν διατάγματι ἢ ἀπὸ ἐτῶν ὑφισταμένη ἑλληνικῇ κοινότητι, εἴτα δέ, ἀφ' οὗτου ἐγένετο δῆμαρχος, οὐδέποτε ἔπαυσεν ὑποστηρίζων λόγῳ τε καὶ ἔργῳ τὰ συμφέροντα καὶ συντελῶν εἰς τὴν παγίωσιν καὶ εὐδόωσιν αὐτῆς. Καὶ πρό τινων μὲν ἐτῶν πρὸς αὕξησιν τῶν πόρων τῆς κοινότητος ἐδωρήσατο αὐτῇ ὀλόκληρον πολῦτιμον οἰκίαν· ἐφέτος δὲ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τῆς κοινότητος ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἑλληνικοῦ γηροκομείου, ἀνεγερθέντος ἀναλώμασι τοῦ ἐπιτίμου διὰ βίου αὐτῆς προέδρου.

Τὸ εὐεργετικὸν τοῦτο καὶ καθαρῶς ἑλληνικὸν ἔδρυμα, ἐν ᾧ εὐρίσκουσιν ἄσυλον οἱ ἐν ταῖς τρικυμίαις τοῦ βίου ναυαγῆσαντες καὶ ὑπὸ τοῦ πανδαμάτορος χρόνου δαμασθέντες ἡμέτεροι συμπολίται, καταδεικνύει, ὅπόσον εἶνε ἐρριζωμένον ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ πολυτίμου ὁμογενοῦς τὸ αἶσθημα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας. Διὸ δικαίως ἐπεσπάσατο

τὴν μέχρι λατρείας ἀφοσίωσιν ἀπάντων τῶν μελῶν τῆς κοι-
νότητος. Λίαν δὲ ἀξιεπαίνως καὶ τὸ συμβούλιον τῆς κοινό-
τητος κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ κ. Μαρασλῆ, περὶ ἧς ἀνωτέρω
εἵπομεν, ἔσπευσεν ἐν σώματι νὰ συγχαρῇ αὐτῷ ἐγκαρδίως
διερμηνεῦον τὴν γενικὴν χαρὰν τῶν μελῶν τῆς κοινότητος
καὶ ἐξέφρασεν ἐν πάσῃ συγκινήσει τὰς ὑπὲρ τῆς μακροβιό-
τητος καὶ εὐδαιμονίας αὐτοῦ εὐχὰς πρὸς καύχημα τῶν πα-
ροικούντων Ἑλλήνων καὶ δόξαν τῆς φιλτάτης ἡμῶν πατρί-
δος. Τὸ γεγονός, ὅτι ἐπὶ ὁλόκληρον δεκαεπταετίαν Ἑλλην
δήμαρχος τοσοῦτον ἐπαξίως καὶ ἐπιζήλως ἐκυβέρνησε τὴν
πόλιν ἐκείνην, ἥτις πρώτη φιλοξένως ἐχαιρέτισε καὶ ἐγκαρ-
δίως ὑπεδέχθη εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς τοὺς ἄσυλον εἰς αὐ-
τὴν ζητήσαντας πατέρας ἡμῶν, τὸ εὐφρόσυτον τοῦτο γεγονός
ἐχαρακτήρισε λίαν ἐπιτυχῶς τὸ συμβούλιον ὡς ἔργον θείας
προνοίας, ἥτις ἠυλόκησεν, ἵνα διὰ τῶν ἀνεκτιμήτων ἐπ-
ουλεσιῶν τοῦ ἐξοχωτάτου διμογενεῖς ἀνδρὸς ἐκδηλωθῇ ἡ
πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένη εὐγνωμοσύνη.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐνδιαφέρουσι μόνον τὴν ἐνταῦθα Ἑλληνι-
κὴν κοινότητα. Ἄλλ' ὁ εὐγενέστατος ἀνὴρ δὲν ἐλησμόνησε
καὶ τὴν μεγάλην ἡμῶν πατρίδα. Πολλάκις μὲν μέχρι τοῦδε
ἄνευ ἐπιδείξεως προσῆλθεν ἐπίκουρος εἰς διάφορα εὐεργετικὰ
ἐν Ἑλλάδι ἰδρύματα, πάντες δ' ἐγιγνώσκομεν ὅτι ἑλληνι-
κωτάτων αἰσθημάτων ἐμφορεῖται ἡ μεγάλη τοῦ ἀνδρὸς καρ-
διά καὶ ὡς ἐκ τούτου μετὰ βεβαιότητος ἀνεμένομεν εὐφρό-
συτον ἄγγελμα τὴν Ἑλλάδα ἅπασαν ἐνδιαφέρον.

Καὶ δὲν ἠπατώμεθα.

Μέγα ἐθνικὸν ἔργον ἀληθῶς παρασκευάζεται ἀναλώμασι
τοῦ μεγάλου τῆς Ἑλλάδος τέκνου ὅπερ ἐγένετο ἤδη καὶ διὰ
τοῦ τύπου γνωστόν.

Ἀναλογιζόμενος ὁ ἐρίτιμος ἀνὴρ, ὅτι τὸ ἔθνος ἡμῶν οὐδέποτε θὰ δυνηθῇ νὰ λάβῃ τὴν ἐμπρέπουσαν θέσιν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν, ἐφ' ὅσον ἐπικρατεῖ παρ' ἡμῖν ἡ ἀμάθεια, ἢ μᾶλλον ἡ ἡμιμάθεια, ἔγνω νὰ θεραπεύσῃ, εἰ δυνατόν, τὸ κακὸν τοῦτο ριζηδόν. Πρὸς τοῦτο δὲ τυχὼν ἀρίστου Μέντορος ἀπεφάσισε νὰ μεταγγίσῃ τὴν ἐν Εὐρώπῃ σοφίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἥτοι νὰ χορηγήσῃ τὰ μέσα πρὸς ἐξελλήγισιν τῶν ἀρίστων ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων πάντων τῶν ἐπὶ παιδείᾳ διακρινομένων ξένων ἐθνῶν, ἀναθεῖς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐθνωφελοῦς τούτου καὶ σπουδαιότητος ἔργου εἰς πεπειραμένους χεῖρας. Ἀγῆρως ἡ δόξα καὶ ἄφθιτον τὸ κλέος τῶν τοιαύτην ἐθνωφελῇ χρῆσιν τοῦ πλούτου αὐτῶν ποιουμένων ὁμαγενῶν ἀνδρῶν.

Ἐν Ὀδησσῷ, κατὰ Δεκεμβρίον τοῦ 1896 ἔτους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Α. Μ. ΑΘΗΝΩΝ

